

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
CHRISTINE STIX-HACKL
prednesené 13. júla 2004¹

Obsah

I — Úvod	I - 2617
II — Právny rámec	I - 2617
A — Tranzit Spoločenstva	I - 2617
Nezrovnalosti pri tranzite	I - 2619
B — Vyberanie colného dlhu	I - 2620
C — Poskytnutie vlastných zdrojov Spoločenstiev	I - 2622
III — Konanie pred podaním žaloby a konanie pred Súdny dvorom	I - 2622
IV — O porušení článku 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89 a článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu	I - 2625
A — Podstata argumentácie účastníkov konania	I - 2625
B — Analýza	I - 2627
1. O neprípustnosti žalôb	I - 2627
2. O otázke, ktoré oneskorené konanie členských štátov sa má považovať za nesplnenie povinnosti	I - 2628
3. O otázke, či článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu stanovuje čisto procesnú lehotu	I - 2630
i) O doterajšej judikatúre Súdneho dvora	I - 2630

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

ii)	O praktických problémoch dodržiavania lehoty v zmysle článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu	I - 2631
—	O vzniku colného dlhu	I - 2632
—	O zistení colného dlžníka v prípade nezrovnalostí pri tranzite	I - 2634
—	O výpočte sumy cla	I - 2635
—	O určení príslušnosti	I - 2636
iii)	O zbytočnom zaťažení hlavného zodpovedného v prípade neskoršieho riadneho uskutočnenia tranzitu	I - 2638
V	— O porušení článku 11 nariadenia č. 1552/89	I - 2639
	A — Podstata argumentácie účastníkov konania	I - 2639
	B — Analýza	I - 2640
	1. O otázke neprípustnosti druhého žalobného návrhu vo veci C-104/02	I - 2640
	2. O dôvodnosti žaloby vo veci C-460/01	I - 2640
VI	— Návrh	I - 2641

I — Úvod

vzniknutých na základe nezrovnalostí v tranzite Spoločenstva.

1. V konaní o nesplnení povinnosti C-460/01 Komisia vytýka Holandsku, že od 1. januára 1991 do 31. decembra 1995 neposkytovalo Spoločenstvu vlastné zdroje v stanovenej lehote a nezaplatilo zodpovedajúce úroky z omeškania. V konaní C-104/02 vytýka Nemecku rovnaké správanie v rokoch 1993 a 1994. Ide o vyberanie colných dlhov

II — Právny rámec

A — *Tranzit Spoločenstva*

2. Tranzity Spoločenstva boli v rozhodnom čase od roku 1991 do roku 1992 upravené

nariadením (EHS) č. 222/77² a (vykonávacím) nariadením (EHS) č. 1062/87³, v roku 1993 nariadením (EHS) č. 2726/90⁴ a (vykonávacím) nariadením (EHS) č. 1214/92⁵ a v rokoch 1994 a 1995 colným kódexom⁶ (ďalej len „colný kódex“) a vykonávacím nariadením k colnému kódexu⁷ (ďalej len „vykonávacie nariadenie k colnému kódexu“). Ustanovenia sú po obsahovej stránke v podstate rovnaké. Ďalej teda budem hovoriť len o novších ustanoveniach zakotvených v colnom kódexe a vo vykonávacom nariadení. Pokiaľ sú určité odchýlky v starších neplatných ustanoveniach dôležité pre konanie o nesplnení povinnosti, poukážem na ne v príslušnej časti.

3. Súhrnne možno tranzit Spoločenstva opísať takto:

- 2 — Nariadenie Rady (EHS) č. 222/77 z 13. decembra 1976 o tranzite Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 38, 1977, s. 1) v znení zmenenom a doplnenom nariadením Rady (EHS) č. 474/90 z 22. februára 1990, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 222/77 o tranzite Spoločenstva v súvislosti so zrušením povinnosti predkladať potvrdenie o prekročení vnútornej hranice Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 51, s. 1).
- 3 — Nariadenie Komisie (EHS) č. 1062/87 z 27. marca 1987 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zjednodušenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 107, s. 1) v znení zmenenom a doplnenom nariadením Komisie (EHS) č. 1429/90 z 29. mája 1990, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1062/87 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zjednodušenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 137, s. 1).
- 4 — Nariadenie Rady (EHS) č. 2726/90 zo 17. septembra 1990 o tranzite Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 262, s. 1).
- 5 — Nariadenie Komisie (EHS) č. 1214/92 z 21. apríla 1992 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zmiernenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 132, s. 1).
- 6 — Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mím. vyd. 02/004, s. 307).
- 7 — Nariadenie Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 253, s. 1; Mím. vyd. 02/006, s. 3).

Tovar, ktorý vstúpil na colné územie Spoločenstva a prepravuje sa medzi dvomi členskými štátmi, môže byť oslobodený počas prepravy od cla a poplatkov pod podmienkou, že sa nachádza v režime tranzitu Spoločenstva nazývanom vonkajší. Okrem toho existuje aj vnútorný tranzit Spoločenstva, ktorým sa netreba bližšie zaoberať, pretože rozhodné ustanovenia sa uplatnia rovnako na oba tranzitné režimy. Ďalej teda budem hovoriť len o tranzite a citovať ustanovenia týkajúce sa vonkajšieho tranzitu Spoločenstva.

Tranzit slúži na zabezpečenie colného dohľadu nad prepravou tovarov. Pozostáva z kontroly sprievodných dokladov a z preverenia, či prepravované tovary prišli na miesto určenia v nezmenenom stave a v rovnakom množstve.

Pri každom tranzite je určený „hlavný zodpovedný“, ktorým je spravidla prepravca. Prepravca oznamuje tranzit príslušnému výstupnému úradu členského štátu, do ktorého boli tovary privezené z tretieho štátu. Colnému úradu odoslania sa predloží jeden z viacerých predtlačných formulárov „tranzitné vyhlásenie T1“ (ďalej len „vyhlásenie T1“), ktoré musí obsahovať rôzne údaje (druh a množstvo tovaru, príjemca, pre-

pravca, miesto určenia atď.). Diel č. 1 vyhlásenia T1 zostáva colnému úradu odoslania, zvyšok sprevádza tovar počas prepravy.

roku 1991 do roku 1992 obsiahnuté v článku 11a nariadenia č. 1062/87⁸, v roku 1993 v článku 49 nariadenia č. 1214/92⁹ a v rokoch 1994 a 1995 vo vykonávacom nariadení k colnému kódexu¹⁰.

Tovary musia byť v lehote stanovenej colným úradom odoslania a uvedenej vo vyhlásení T1 (lehota na predloženie tovaru) predložené colnému úradu určenia. Táto lehota je spravidla niekoľkodňová až niekoľkotýždňová. Colný úrad určenia preskúma, či sa tovar zhoduje s údajmi vyhlásenia T1. Ak bol tranzit uskutočnený riadne, zašle colný úrad určenia diel č. 5 vyhlásenia T1 s príslušným zápisom výstupnému úradu.

Článok 378 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu v príslušnej časti znie:

„1. Bez dosahu na článok 215¹¹ kódexu, ak zásielka nebola predložená úradu určenia a nie je možné zistiť miesto priestupku alebo nezrovnalosti, má sa za to, že k takémuto priestupku alebo nezrovnalosti došlo:

Nezrovnalosti pri tranzite

— v členskom štáte, ktorému patrí výstupný úrad,

4. Hlavný zodpovedný je držiteľom tranzitu a je povinný zaplatiť clo a poplatky nevybrané pri vstupe do colnej oblasti v prípade, ak tranzit nie je uskutočnený riadnym spôsobom. Spravidla musí pri podaní tranzitného vyhlásenia zložiť zábezpeku. Ustanovenia upravujúce prípady nezrovnalostí v režime tranzitu boli v rozhodnom čase od

— ...

8 — Už citované v poznámke pod čiarou 3.

9 — Už citované v poznámke pod čiarou 5.

10 — Už citované v poznámke pod čiarou 7.

11 — Poznámka nie je v origináli: článok 215 ods. 1 colného kódexu znie: „Colný dlh vzniká na mieste, kde sa odohrávajú udalosti, pri ktorých vzniká.“

2. Ak žiadny takýto dôkaz nie je poskytnutý a pri uvedenom priestupku alebo nezrovnalosti sa má za to, že k nemu došlo v členskom štáte výstupu alebo v členskom štáte vstupu, tak ako je uvedené v prvom odseku v druhej zarážke, clá a ostatné poplatky súvisiace s príslušným tovarom uloží tento členský štát v súlade s ustanoveniami Spoločenstva alebo národnými ustanoveniami.

3. Ak je členský štát, v ktorom k uvedenému priestupku alebo nezrovnalosti skutočne došlo, určený pred uplynutím lehoty tri roky odo dňa registrácie vyhlásenia T1, tento členský štát v súlade s ustanoveniami spoločenstva alebo národnými ustanoveniami vymáha [vyberie — *neoficiálny preklad*] clá a ostatné poplatky..., ktoré sa týkajú príslušného tovaru. V tomto prípade, ak je predložený dôkaz o takomto vymáhaní [vybratí — *neoficiálny preklad*], musia byť vrátené pôvodne uložené clá a ostatné poplatky...”

mesiacu nasledujúceho po dátume registrácie tranzitného vyhlásenia spoločenstva.

2. V oznámení uvedenom v odseku 1 musí byť uvedená predovšetkým lehota, v ktorej musí byť výstupnému úradu a k spokojnosti colných orgánov poskytnutý dôkaz o zákonnosti tranzitnej operácie alebo o mieste, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti. Táto lehota je tri mesiace odo dňa oznámenia uvedeného v odseku 1. Ak uvedený dôkaz nie je predložený do konca tejto lehoty, príslušný členský štát vykoná kroky na vymáhanie [vybratie — *neoficiálny preklad*] príslušných ciel a ostatných poplatkov. V prípade, kedy tento členský štát nie je štátom, v ktorom sa nachádza výstupný úrad, okamžite o tom informuje uvedený členský štát.“

Článok 379 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu znie:

„1. Ak zásielka nebola predložená úradu určenia a nie je možné určiť miesto, kde došlo k priestupku alebo nezrovnalosti, výstupný úrad čo najskôr oznámi túto skutočnosť objednávateľovi [hlavnému zodpovednému — *neoficiálny preklad*], v každom prípade však pred skončením 11.

B — Vyberanie colného dlhu

5. Pre vyberanie colného dlhu platilo v rozhodnom období od roku 1991 do roku 1993 vrátane nariadenie (EHS) č. 1854/89¹² a v rokoch 1994 a 1995 colný kódex¹³.

12 — Nariadenie Rady (EHS) č. 1854/89 zo 14. júna 1989 o zápise do účtovnej evidencie a podmienkach platenia súm dovozného alebo vývozného cla vyplývajúcich z colného dlhu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 186, s. 1).

13 — Už citované v poznámke pod čiarou 6.

Článok 217 ods. 1 prvá veta colného kódexu znie:

„Colné orgány vypočítajú sumu dovozného alebo vývozného cla vyplývajúcu z colného dlhu, ďalej len ‚sumu cla‘, akonáhle majú potrebné údaje, a zapíšu ju do účtovnej evidencie alebo do iného rovnocenného nosiča informácií (zápis) [(zápis do účtovnej evidencie) — *neoficiálny preklad*].“

Článok 218 ods. 3 colného kódexu znie:

„Ak colný dlh vznikne za iných podmienok než tých, ktoré sú uvedené v odseku 1, je potrebné príslušnú sumu cla zapísať do účtovnej evidencie do 2 dní odo dňa, v ktorom colné orgány môžu:

a) vypočítať sumu daného cla

a

b) určiť dlžníka.“

Článok 219 colného kódexu znie:

„1. Lehoty na vykonanie zápisu do účtovnej evidencie ustanovené v článku 218 je možné predĺžiť:

- a) z dôvodov vyplývajúcich zo správneho usporiadania členských štátov a hlavne vtedy, ak sú účty centralizované, alebo
- b) ak zvláštne okolnosti bránia colným orgánom, aby uvedené lehoty dodržali.

Takto predĺžená lehota nesmie byť dlhšia ako 14 dní.

2. Lehoty ustanovené v odseku 1 sa nepoužijú pri nepredvídateľných okolnostiach alebo v prípadoch vyššej moci.“

Článok 221 v príslušnej časti znie:

„1. Akonáhle je suma cla zapísaná do účtovnej evidencie, musí byť oznámená dlžníkovi v súlade s ustanovenými postupmi.

...

3. Oznámenie dlžníkovi sa neuskutočňuje po uplynutí lehoty troch rokov odo dňa, kedy vznikol colný dlh. ...“¹⁴

C — Poskytnutie vlastných zdrojov Spoločenstiev

6. Podľa rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom¹⁵ sú vyberané colné dlhy vlastnými zdrojmi Spoločenstva, ktoré musia byť poskytnuté Komisii v čase stanovenom v nariadení (EHS, Euratom) č. 1552/89¹⁶.

Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89 znie:

„Na účely uplatňovania tohto nariadenia vzniká nárok Spoločenstva na vlastné zdroje uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom akonáhle príslušný orgán členského štátu oznámil dlžníkovi výšku dlhu, ktorý je povinný uhradiť. Toto oznámenie sa vykoná akonáhle je dlžník známy a príslušné správne orgány môžu vypočítať výšku nároku pri dodržaní všetkých ustanovení Spoločenstva uplatniteľných na danú oblasť.“ [*neoficiálny preklad*]

Podľa článkov 6, 9 a 10 nariadenia č. 1552/89 musí členský štát v rámci rozpočtovej správy účtovať stanovené nároky a zodpovedajúcu sumu pripísať na osobitný účet vedený v rámci rozpočtovej správy v prospech Komisie. Nároky budú pripísané najneskôr

v prvý pracovný deň nasledujúci po 19. dni druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nárok vznikol, a v ten istý deň pripísané na osobitný účet. Rozlišujú sa pritom uplatnené nároky a zatiaľ neuplatnené nároky. Zistené, ale zatiaľ neuplatnené nároky, za ktoré nebola zložená žiadna zábezpeka budú vedené osobitne. V týchto prípadoch sa pripísanie na osobitný účet uskutoční najneskôr v prvý pracovný deň nasledujúci po 19. dni druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom boli sumy zodpovedajúce nárokom vybrané. Sumy pripísané na osobitný účet zapíše Komisia do účtovnej evidencie.

Článok 11 nariadenia č. 1552/89 znie:

„Každé omeškanie s pripísaním na účet uvedený v článku 9 ods. 1 má pre dotknutý členský štát za následok vznik povinnosti platiť úroky podľa úrokovej sadzby platnej v deň splatnosti na peňažnom trhu príslušného členského štátu pre operácie krátkodobého verejného financovania zvýšenej o dve percentá. Táto sadzba sa za každý mesiac omeškania zvyšuje o 0,25 percenta. Zvýšená sadzba sa vzťahuje na celú dobu omeškania.“ [*neoficiálny preklad*]

III — Konanie pred podaním žaloby a konanie pred Súdny dvorom

7. V rokoch 1994 a 1995 boli v rámci nariadenia č. 1552/89 upravujúceho kontrolu členských štátov pri vyberaní vlastných zdrojov Spoločenstva, vykonané v Holandsku a Nemecku kontroly uplatňo-

14 — Nariadenie č. 1854/89 neobsahuje rovnaké ustanovenie.

15 — Rozhodnutie Rady 88/376/EHS, Euratom z 24. júna 1988 o systéme vlastných zdrojov spoločstiev (Ú.v. ES L 185, s. 24; Mím. vyd. 01/001, s. 176).

16 — Nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú.v. ES L 155, s. 1). Od 31. mája 2000 platí nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 z 22. mája 2000, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 94/728/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločstiev (Ú. v. ES L 130, s. 1; Mím. vyd. 01/003, s. 169).

vania ustanovení Spoločenstva v oblasti tranzitu. Komisia v kontrolných správach vytýka, že výstupné úrady v oboch členských štátoch vyberali viaceré colné dlhy vyplývajúce z nezrovnalostí pri tranzite oneskorene, t. j. niekoľko mesiacov po uplynutí trojmesačnej lehoty. Tým došlo k oneskorenému pripísaniu vlastných zdrojov Spoločenstva a z tohto dôvodu treba zaplatiť zodpovedajúce úroky z omeškania v zmysle článku 11 nariadenia č. 1552/89.

10. Listom z 2. februára 2000 zaslala Komisia Holandsku odôvodnené stanovisko. Holandsko naň odpovedalo listom z 28. marca 2000, v ktorom opätovne spochybnilo porušenie práva Spoločenstva a odmietlo zaplatiť požadované úroky.

11. Keďže Komisia zastávala iný názor, rozhodla podať na Súdny dvor prejednávajúcu žalobu. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor určil, že:

8. Holandsko a Nemecko nenamietajú proti dátumom sporných vyberaní a pripísaní na účet. Zastávajú však názor, že vyberania a pripísania na účet nemožno považovať za omeškané.

Holandské kráľovstvo si medzi 1. januárom 1991 a 31. decembrom 1995 tým, že:

- nezaúčtovalo a nevyberalo colný dlh a ostatné poplatky najneskôr do troch dní po uplynutí stanovenej lehoty alebo k neskoršiemu dátumu vyplývajúceho z nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny¹⁷, v prípade, keď hlavný zodpovedný pri operácii vonkajšieho tranzitu Spoločenstva v lehote troch mesiacov od doručenia oznámenia výstupného úradu, že zásielka nebola včas predložená úradu určenia, neposkytol dôkaz o zákonnosti dotknutej tranzitnej operácie,

9. V prípade Holandska (C-460/01) Komisia následne vypočítala úroky z omeškania, tento výpočet oznámila holandským úradom a vyzvala ich na zaplatenie úrokov vo výške 5 323 395,06 NLG do 23. februára 1997. Holandsko ich odmietlo zaplatiť.

17 — Ú. v. ES. L 124, s. 1.

— neposkytovalo Komisii včas zodpovedajúce vlastné zdroje a

— odmietlo zaplatiť zodpovedajúce úroky z omeškania,

nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 11a ods. 2 druhého pododseku druhej vety nariadenia Komisie (EHS) č. 1062/87 z 27. marca 1987 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zjednodušenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*], z článku 49 ods. 2 tretej vety nariadenia Komisie (EHS) č. 1214/92 z 21. apríla 1992 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zmiernenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] a z článku 379 ods. 2 tretej vety nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, ako aj z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev [*neoficiálny preklad*].

12. V prípade *Nemecka* (C-104/02) Komisia vyzvala nemecké orgány, aby predložili údaje potrebné na výpočet úrokov z omeškania. To bolo zamietnuté s odôvodnením, že k žiadnym omeškaniam z hľadiska práva Spoločenstva nedošlo.

13. Potom Komisia zaslala Nemecku odôvodnené stanovisko listom z 19. júla 2000. Nemecko na stanovisko odpovedalo listom zo 14. septembra 2000, v ktorom opätovne odmietlo, že porušilo právo Spoločenstva.

14. Keďže Komisia zastávala iný názor, rozhodla podať na Súdny dvor prejednávajú žalobu. Komisia navrhuje, aby

Súdny dvor určil, že:

1. Spolková republika Nemecko si tým, že poskytovala vlastné zdroje Spoločenstvu s veľkým omeškaním, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 49 nariadenia Komisie (EHS) č. 1214/92 z 21. apríla 1992 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zmiernenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*], prípadne z článku 379 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, v spojení s článkom 2 ods. 1 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 155, s. 1).
  2. Spolková republika Nemecko je povinná podľa článku 11 nariadenia č. 1552/89 za obdobie do 31. mája 2000 a podľa článku 11 nariadenia Rady č. 1150/2000 za obdobie po 31. máji 2000 zaplatiť zodpovedajúce úroky do rozpočtu Spoločenstva z dôvodu oneskoreného pripísania na účet.
  3. Spolková republika Nemecko je povinná nahradiť trovy konania.
15. Listom z 5. júla 2002 podalo Belgické kráľovstvo v konaní C-104/02 návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu

návrhov žalovanej Spolkovej republiky Nemecko. Uznesením z 9. septembra 2002 bolo návrhu vyhovené.

17. Nemecká vláda na úvod tvrdí, že žaloba (C-104/02) podaná proti nej nie je vo svojom prvom žalobnom dôvode prípustná. V konaní o nesplnení povinnosti podľa článku 228 ES možno konštatovať nesplnenie povinnosti len vtedy, ak v čase uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku ešte trvalo. V tomto čase však podľa nemeckej vlády už nemecké colné úrady colné dlhy vybrali a zmenili aj príslušnú správnu prax v zmysle požiadaviek Komisie.

IV — O porušení článku 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89 a článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu

A — Podstata argumentácie účastníkov konania

16. Komisia, holandská a nemecká vláda sa zhodujú v názore, že colné dlhy hlavných zodpovedných vyplývajúce z nezrovnalostí v režime tranzitu (ďalej len „colné dlhy“) v rozhodnom období (vec C-460/01: od 1. januára 1991 do 31. decembra 1995, vec C-104/02: v zmysle žaloby „týkajúcej sa rokov 1993 a 1994“) neboli vyberané bezprostredne po uplynutí trojmesačnej lehoty v zmysle článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu (ďalej len „trojmesačná lehota“), ale spravidla až o niekoľko mesiacov neskôr. Názor účastníkov konania sa však líši v tom, či zo strany dotknutých členských štátov došlo k nesplneniu povinnosti.

18. Komisia sa domnieva, že došlo k porušeniu článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu. Tvrdí, že trojmesačná lehota zaväzuje členský štát výstupného úradu k bezodkladnému vyberaniu colných dlhov. V odôvodnení uvádza súhrnne¹⁸ toto:

Trojmesačná lehota nezaväzuje len hlavného zodpovedného vo vzťahu k výstupnému úradu. Lehota je záväzná aj pre členský štát, v ktorom sa nachádza výstupný úrad, vo vzťahu k Spoločenstvu, pretože ide o nároky, ktoré sa majú poukázať Spoločenstvu ako vlastné zdroje.

¹⁸ — Na podrobnosti odôvodnenia — pokiaľ sa to bude zdať vhodné — poukážem v časti venujúcej sa analýze.

Podľa článku 218 ods. 3 colného kódexu teda musí byť colný dlh zapísaný do účtovnej evidencie — bez ohľadu na osobitné počítanie lehôt podľa všeobecných predpisov práva Spoločenstva¹⁹ — do dvoch dní (lehotu možno predĺžiť najviac na 14 dní). Colný dlh už k tomuto dátumu vznikol, je známy príslušný členský štát a colné úrady sú schopné vypočítať sumu cla a určiť dlžníka.

súd rozhodol, že trojmesačná lehota na vybratie colného dlhu je vo vzťahu k výstupnému colnému úradu lehotou procesnou a nie lehotou prekluzívnou.

19. Holandská, nemecká a belgická vláda popierajú, že pravidelné nedodržavanie trojmesačnej lehoty je nesplnením povinnosti. V odôvodnení uvádzajú v skratke toto²⁰:

Následne sa odvolávajú na znenie článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu a článku 221 colného kódexu, z ktorých vyplýva, že výstupný colný úrad musí iba začať konanie, ktoré smeruje k vybratiu colného dlhu.

Z článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu nevyplýva, že členské štáty sú povinné vybrať colný dlh bezprostredne po uplynutí trojmesačnej lehoty. Táto lehota totiž zaväzuje len hlavného zodpovedného, ale nie členský štát.

Okrem toho členské štáty uvádzajú poznatky z praxe. Výstupný colný úrad je po uplynutí trojmesačnej lehoty sotva schopný ihneď vybrať colný dlh, pretože v tomto čase ešte nemá k dispozícii všetky „potrebné údaje“ v zmysle článku 217 ods. 1 prvej vety colného kódexu. Pred vybratím colného dlhu je potrebné komplexne posúdiť dôkazné prostriedky predložené hlavným zodpovedným až do uplynutia trojmesačnej lehoty. Až potom možno zistiť, či colný dlh vznikol, kto je colným dlžníkom a či je výstupný úrad príslušný. Pretože ide o konanie, v ktorom sa dodatočne vyberá clo, je až následne určená výška colného dlhu. Napokon sa musí colnému dlžníkovi doručiť rozhodnutie o sume colného dlhu a colný dlh aj skutočne

Ďalej sa členské štáty odvolávajú na rozsudok Súdneho dvora vo veci SPKR²¹, v ktorom

19 — Nariadenie č. 1182/71, už citované v poznámke pod čiarou 17.

20 — Na podrobnosti odôvodnenia — pokiaľ sa to bude zdať vhodné — poukážem v časti venujúcej sa analýze.

21 — Rozsudok zo 14. novembra 2002, SPKR, C-112/01, Zb. s. I-10655.

uhradiť prípadne aj realizáciou zloženej zábezpeky. Až potom môže byť colný dlh zapísaný do účtovnej evidencie.

20. Napokon povinnosť vybrať colný dlh bezprostredne po uplynutí trojmesačnej lehoty by znamenala aj zbytočné zaťaženie hlavného zodpovedného, pretože sa často dodatočne ukáže, že sa tranzit síce uskutočnil po uplynutí lehoty, ale inak riadne.

B — *Analýza*

1. O neprípustnosti žalôb

21. Pokiaľ ide o námietku neprípustnosti žaloby vznesenú nemeckou vládou, treba uviesť, že v zásade existuje záujem na určení nesplnenia povinnosti hodný ochrany vtedy, ak toto porušenie v čase posledného ústneho pojednávania stále trvá alebo nebolo úplne odstránené.²²

22. V tomto prípade Nemecko ešte pred uplynutím lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku dalo pokyn svojim colným úradom, aby systematicky poukazovali čo najskôr vlastné zdroje Spoločenstva tak, ako požaduje Komisia. Nemecko sa pýta, či to možno považovať za odstránenie porušenia povinnosti, a teda za splnenie povinnosti, v dôsledku čoho nie je potrebné vo veci rozhodnúť.

23. Proti domnienke splnenia povinnosti hovorí skutočnosť, že Nemecko nespĺnilo uložené povinnosti úplne, lebo neustále odmieta zaplatiť Komisiou požadované úroky z omeškania.²³ Pokiaľ má Spoločenstvo nárok na úroky, tak ich nezaplatenie je porušením Zmluvy, ktoré existovalo už v čase uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku.

24. V tejto súvislosti Súdny dvor v podobnej veci rozhodol, že „existuje nevyhnutná súvislosť medzi povinnosťou zistiť príslušnú pohľadávku... a napokon povinnosťou zaplatiť úroky z omeškania... a pri posúdení opodstatnenosti dôvodu založeného na nezaplatení úrokov z omeškania je v každom prípade nevyhnutné rozhodnúť o výhrade založenej na tom, že Spolková republika

22 — Rozsudky zo 7. februára 1973, Komisia/Taliansko, 39/72, Zb. s. 101, a z 21. septembra 1978, Komisia/Taliansko, 69/77, Zb. s. 1749.

23 — Rozsudok zo 7. februára 1973, Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 22, týkajúci sa prípadu splnenia povinnosti po uplynutí lehoty.

Nemecko s omeškaním zistila sporné nároky a pripísala príslušnú sumu na účet Komisie²⁴.

C-460/01). Komisia a členské štáty sa očividne rozchádzajú v názore, ktoré konkrétne opatrenia musia členské štáty po uplynutí trojmesačnej lehoty urobiť počas dvoch až maximálne štrnástich dní (článok 218 ods. 3 colného kódexu).

25. Z toho vyplýva, že žaloby pre porušenie článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu a článku 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89 sú prípustné.

27. Komisia zastáva názor, že na dodržanie lehoty stačí začať s výberom colného dlhu, t. j. doručiť hlavnému zodpovednému rozhodnutie o sume colného dlhu. Členské štáty však vychádzajú z toho, že colné úrady po uplynutí trojmesačnej lehoty musia skutočne začať konať voči hlavnému zodpovednému alebo uplatniť zábezpeku. Na základe toho teda členské štáty naopak dospeli k záveru, že článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu nemôže stanovovať žiadnu záväznú lehotu, ale len lehotu procesnú, lebo ukončenie vyberania colných dlhov zásadne v lehote dvoch dní po uplynutí trojmesačnej lehoty je prakticky nemožné.

2. O otázke, ktoré oneskorené konanie členských štátov sa má považovať za nesplnenie povinnosti

26. V oboch konaniach vidí Komisia v namietaných omeškaniach porušenie článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu²⁵ a článku 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89. V oboch veciach žalobné návrhy smerujú proti oneskorenému poskytnutiu vlastných zdrojov (prvý žalobný dôvod vo veci C-104/02 a druhý žalobný dôvod vo veci C-460/01) a v jednej veci navyše proti oneskorenému zápisu do účtovnej evidencie a vyberaniu colných dlhov (prvý žalobný dôvod vo veci

28. Zdá sa mi teda vhodné najprv sa zaoberať otázkou, o ktoré úkony v oblasti vyberania colného dlhu v týchto veciach ide.

24 — Rozsudky z 20. marca 1986, Komisia/Nemecko, 303/84, Zb. s. 1171, bod 11, a z 21. septembra 1989, Komisia/Grécko, 68/88, Zb. s. 2965, bod 17.

25 — Prípadne príslušné predchádzajúce ustanovenia.

29. Najprv treba konštatovať, že odpoveď nemožno vyvodiť zo samotného znenia článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu. Rozličné

jazykové verzie tohto ustanovenia sa totiž líšia — výstupný úrad „vyberie“ („erhebt“) colné dlhy²⁶ alebo „začne s vyberaním colných dlhov“²⁷. Navyše ustanovenie nehovorí ani „o zapísaní do účtovnej evidencie“, ani „o poskytnutí vlastných zdrojov“, ktoré ako oneskorené vytýka Komisia. Samotný predmet žalôb o nesplnenie povinnosti teda možno identifikovať len na základe preskúmania celého systému vyberania vlastných zdrojov vo forme colných dlhov hlavných zodpovedných pri nezrovnalostiach v rámci tranzitu.

30. Pre poskytnutie vlastných zdrojov v lehote totiž nie je rozhodujúcim krokom ukončenie konania, ktoré smeruje k vybratiu²⁸, ale iba časť tohto konania a to „oznámenie sumy cla“ colnému dlžníkovi. Uvedené oznámenie je totiž súčasne aj „vznikom“ nároku Spoločenstva na sumy (článok 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89), ktoré sa zapíšu do osobitnej účtovnej evidencie

26 — Jazyk konania vo veci C-104/02: nemčina.

27 — „Gaat de bevoegde Lid-Staat over tot de inning“ (jazyk konania vo veci C-460/01: holandčina); „the competent Member State shall take steps to recover“ (angličtina); „el Estado miembro competente procederá a la recaudación“ (španielčina); „lo Stato membro competente procede alla riscossione“ (taliančina); „skall den behöriga medlemsstaten vidta åtgärder för att driva in“ (švédčina); a „l'État membre compétent procède au recouvrement“ (francúzština).

28 — Vyberanie cla pozostáva chronologicky zo „zápisu do účtovnej evidencie“ v členskom štáte, z „oznámenia colnému dlžníkovi“, zaplatenia colných dlhov, resp. z uplatnenia zábezpeky a napokon z prípadnej exekúcie colných dlhov (článok 217 a nasl. colného kódexu). Keďže sa však oznámenie sumy cla colnému dlžníkovi podľa článku 221 colného kódexu uskutočňuje „akónáhle“ je suma zapísaná do účtovnej evidencie podľa článku 217 a nasl. colného kódexu, možno z toho vyvodit', že tieto dva úkony sa urobia súčasne.

(článok 6 nariadenia č. 1552/89), čím začne plynúť lehota na pripísanie vlastných zdrojov na osobitný účet zriadený v mene Komisie (článok 9 ods. 1 nariadenia č. 1552/89).

31. Zdá sa teda, že rozhodujúcim správnym aktom pre oneskorené poskytnutie vlastných zdrojov, ktoré v konečnom dôsledku namietala Komisia, je *oznámenie* colného dlhu, ktorý vznikol v dôsledku nezrovnalostí v režime tranzitu *hlavnému zodpovednému*. Tým sa predmetný problém zužuje na otázku, či článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu zaväzuje členské štáty vydať rozhodnutie o sume colného dlhu, v ktorom vymerajú hlavnému zodpovednému colný dlh, ihneď po uplynutí lehoty.

32. Z toho pre predmetné konania vyplýva, že žalobné návrhy Komisie sú zbytočne formulované rozdielne a iste nie sú vzorom zrozumiteľnosti. Predmetom týchto žalôb je však jednoznačne určenie nesplnenia povinnosti spočívajúceho v *oneskorenom poskytnutí vlastných zdrojov* (článok 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89) z *dôvodu oneskoreného vydania rozhodnutí o sume colného*

dlhu voči hlavným zodpovedným (článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu).

rozhodnutie o sume colného dlhu voči hlavnému zodpovednému.

33. Okrem toho sa zdá, že je isté, že členské štáty v žiadnom prípade *nie sú povinné colné dlhy* aj skutočne vybrať zásadne do dvoch dní po uplynutí trojmesačnej lehoty (článok 218 ods. 3 colného kódexu). To je dôležité pokiaľ ide o praktické problémy, ktoré uvádzajú dotknuté členské štáty, pretože je zrejmé, že na podporu svojho tvrdenia, že trojmesačná lehota je len lehotou procesnou, sa ťažko môžu odvolávať na to, že vyberanie cla alebo uplatnenie zábezpeky po uplynutí trojmesačnej lehoty možno sotva v praxi realizovať v lehote dvoch dní.

35. Členské štáty a Komisia sa nezhodujú v otázke, či článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu stanovuje len procesnú lehotu, ktorej nedodržanie nemôže byť považované za nesplnenie povinnosti, alebo či ustanovenie zaväzuje členské štáty k okamžitému vydaniu rozhodnutia o sume colného dlhu.

36. Podľa môjho názoru ide o lehotu, ktorá je pre členské štáty lehotou záväznou a jej nedodržanie je nesplnením povinnosti. Tomu neodporuje ani doterajšia judikatúra Súdneho dvora, ani praktické úvahy a nejde ani o zbytočné zaťaženie hlavného zodpovedného.

3. O otázke, či článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu stanovuje čisto procesnú lehotu

i) O doterajšej judikatúre Súdneho dvora

34. V predmetných konaniach o nesplnení povinnosti teda ide o otázku, či Holandsko a Nemecko boli v podstate povinné podľa článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu vydať do dvoch dní po uplynutí trojmesačnej lehoty

37. Členské štáty sa podľa môjho názoru neoprávnene odvolávajú na rozsudok Súdneho dvora vo veci SPKR.²⁹ V tejto veci sa totiž Súdny dvor zaoberal inou otázkou, než o ktorú ide v tomto spore.

29 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 21.

38. Súdny dvor sa v citovanom rozsudku po prvé nezaoberal trojmesačnou lehotou, ale lehotou na oznámenie hlavnému zodpovednému podľa článku 379 ods. 1 colného kódexu (jedenásťmesačná lehota). Po druhé samotné odôvodnenie rozsudku sa netýka lehoty podľa článku 379 ods. 2 colného kódexu (trojmesačná lehota), pokiaľ by sa obe lehoty — ako uviedli členské štáty — posudzovali ako celok („štrnásťmesačná lehota“).

39. Súdny dvor v tejto veci totiž rozhodol, že predmetná lehota nie je prekluzívnou lehotou, ale len lehotou procesnou. V danej veci však išlo o právne následky nedodržania tejto lehoty voči hlavnému zodpovednému, a presnejšie o otázku, či výstupný úrad má ešte aj po uplynutí tejto lehoty *právo* vyberať colné dlhy, na ktorú Súdny dvor odpovedal kladne.

40. Okrem toho sa Súdny dvor v odôvodnení záveru, že ide o procesnú lehotu, odvolával na skutočnosť, že nedodržanie tejto lehoty nemôže byť v neprospech rozpočtu Spoločenstva, pretože by to bolo v rozpore so záujmom Spoločenstva na vyberaní colných dlhov, ktoré majú byť poskytnuté Spoločenstvu ako vlastné zdroje.

41. V predmetných veciach však ide o vzťah medzi členskými štátmi a Spoločenstvom, konkrétne o otázku, či sú členské štáty vo vzťahu k Spoločenstvu *povinné* dodržať (v danom prípade) trojmesačnú lehotu v zmysle článku 379 ods. 2 tretej vety colného kódexu. Pretože Súdny dvor v citovanom rozsudku zdôrazňuje práve záujem Spoločenstva na vyberaní colných dlhov ako vlastných zdrojov Spoločenstiev, znamenalo by to skôr, že vo vzťahu k členským štátom nie je trojmesačná lehota lehotou procesnou, ale ju treba považovať za lehotu, ktorá je pre členské štáty záväzná.

ii) O praktických problémoch dodržiavania lehoty v zmysle článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu

42. Členské štáty sa predovšetkým odvolávajú na praktické problémy, aby odôvodnili, prečo je podľa nich lehota podľa článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu lehotou procesnou. Výstupný úrad často po uplynutí trojmesačnej lehoty nemá k dispozícii informácie potrebné na vydanie rozhodnutia o sume colného dlhu alebo musí najskôr informácie, ktoré poskytol hlavný zodpovedný, preveriť. Hlavný zodpovedný má právo až do posledného dňa trojmesačnej lehoty predkladať dôkazné prostriedky, že tovar bol riadne predložený. To sa vzťahuje aj na dôkazné

prostriedky na preukázanie toho, kto je zodpovedným v prípade nepredloženia tovaru a kde sa nachádza miesto, kde došlo k priestupku alebo nezrovnalosti. Až keď sa zistí, že colný dlh skutočne vznikol a colným dlžníkom je hlavný zodpovedný, pristúpi sa k sadzobnému zaradeniu tovaru a vypočíta sa výška colných dlhov.

43. Problémy pri realizácii v praxi, ktoré uvádzajú účastníci konania, nie sú podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v zásade ospravedlnením nesplnenia povinnosti.³⁰ V každom prípade by boli relevantné, ak by išlo o objektívne problémy, t. j. problémy spočívajúce v samotnom systéme režimu tranzitu, objektívne znemožňujúce členským štátom splnenie povinností. To sa zrejme členské štáty pokúšajú dokázať.

44. Tieto tvrdenia nepovažujem za presvedčivé. Praktické problémy by totiž spočívali v samotnom systéme len vtedy, ak by snáď dôkazné prostriedky predkladané hlavným zodpovedným boli nevyhnutnou podmienkou vydania rozhodnutia o sume colného dlhu. Podľa môjho názoru nejde o tento prípad, ako vyplynie z nasledujúcich úvah.

45. Podľa článku 218 ods. 3 colného kódexu pre členský štát začína všeobecne plynúť lehota dvoch dní na zápis predmetných colných dlhov do účtovnej evidencie (a teda na vydanie rozhodnutia o sume colného dlhu³¹) odo dňa, kedy sú colné orgány „schopné“ vypočítať clo a určiť colného dlžníka. Ustanovenie síce nehovorí o tom, ktorý orgán je príslušný na vydanie rozhodnutia, túto podmienku však spravidla možno preveriť počas správneho konania a možno ju teda považovať za nepísanú podmienku uplatnenia článku 218 ods. 3 colného kódexu.

46. Vzniká teda otázka, kedy vo všeobecnosti môže výstupný úrad predpokladať vznik colného dlhu, určiť colného dlžníka, vypočítať clo a zistiť, či je príslušný konať.

— O vzniku colného dlhu

47. Tranzit je colným režimom, v ktorom sa „nevymeriava a nevyberá clo“³². Pri dovoze tovaru teda najprv nevzniká colný dlh. Colný

30 — Pozri najmä rozsudky z 15. januára 1986, Komisia/Belgicko, 52/84, Zb. s. 89, a z 26. júna 2003, Komisia/Španielsko, C-404/00, Zb. s. I-6695.

31 — Článok 221 ods. 1 colného kódexu.

32 — Článok 84 ods. 1 colného kódexu.

dlh však vznikne, ak si hlavný zodpovedný nesplní svoje povinnosti³³, spravidla teda — ako správne uvádza Komisia — v okamihu uplynutia lehoty na predloženie tovaru.³⁴ V praxi táto lehota uplynie niekoľko týždňov po začatí tranzitu. Už v tomto skorom štádiu teda existuje právna domnienka, že hlavný zodpovedný je dlžníkom colných dlhov.

nienku vzniku colného dlhu v dôsledku priestupku hlavného zodpovedného.³⁵

48. Pred uplatnením colného dlhu však treba najprv uskutočniť úradné šetrenie a následne, v prípade jeho bezvýslednosti, informovať hlavného zodpovedného a vyzvať ho, aby predložil dôkazy o riadnom priebehu tranzitu. Toto oznámenie sa musí podľa článku 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu uskutočniť „čo najskôr...“, v každom prípade však pred“ skončením jedenásteho mesiaca po začatí tranzitu, teda môže sa uskutočniť aj skôr.

49. Trojmesačná lehota ukončená oznámením zaslaným hlavnému zodpovednému je zdá sa len poslednou z viacerých možností ako dodatočne dokázať riadne ukončenie tranzitu a definitívne vyvrátiť právnu dom-

50. Riadne ukončenie sa v zásade dokazuje len predložením dielu č. 5 vyhlásenia T1. Článok 380 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu ešte alternatívne uvádza predloženie iného dokumentu potvrdeného colnými orgánmi o riadnom predložení tovaru. Pokiaľ sa hlavnému zodpovednému alebo samotnému výstupnému úradu podarí počas trojmesačnej lehoty získať jeden z takýchto dokumentov, nemala by kontrola spravidla spôsobovať žiadne väčšie problémy, pretože ide o dokument colného úradu³⁶, a teda nemôže odôvodniť omeškanie s vydaním rozhodnutia o sume colného dlhu po lehote uvedenej v článku 217 a nasl. colného kódexu.

51. Podľa môjho názoru teda výstupný úrad môže najneskôr uplynutím trojmesačnej lehoty v zmysle článku 379 ods. 2 tretej vety

33 — Článok 204 ods. 1 písm. a) a ods. 3, ako aj článok 96 ods. 1 colného kódexu.

34 — Článok 356 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

35 — Článok 378 ods. 1 a 2, ako aj článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu. K osobitnému prípadu preukázaného predloženia tovaru po zaplatení colných dlhov pozri bod 71 a nasl. nižšie.

36 — Článok 380 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu síce neobsahuje taxatívny výpočet možných dôkazov („okrem iného“), ale z uvedených druhov dôkazov možno vyvodíť, že nie každý druh dôkazu môže byť vhodným pre vyvrátenie právnej domnienky v článku 378 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu vychádzať zo skutočnosti, že colný dlh hlavného zodpovedného vznikol v dôsledku priestupku alebo nezrovnalostí v rámci tranzitu.

52. V dôsledku toho je tvrdenie členských štátov o praktických problémoch v súvislosti so vznikom colného dlhu málo presvedčivé.

— O zistení colného dlžníka v prípade nezrovnalostí pri tranzite

53. Ako už bolo uvedené vyššie³⁷, článok 378 ods. 1 a ods. 2 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu vytvára právnu domnienku vzniku colného dlhu a teda aj postavenia hlavného zodpovedného ako colného dlžníka. Znamená to, že právna domnienka, že hlavný zodpovedný je colným dlžníkom, existuje už v skorom štádiu. Uplynutím trojmesačnej lehoty bez predloženia dôkazov o riadnom priebehu tranzitu výstupný úrad len s konečnou platnosťou určí colného dlžníka.

54. Keďže sa členské štáty v súvislosti s praktickými problémami opierajú v podstate o prípad, keď hlavný zodpovedný predloží dôkazné prostriedky vylučujúce jeho zodpovednosť a tieto dôkazné prostriedky je potrebné posúdiť, treba uviesť, že podľa znenia článku 379 ods. 2 tretej vety vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu existuje právna domnienka vzniku colného dlhu u hlavného zodpovedného v dôsledku nepredloženia dôkazu o riadnom ukončení tranzitu a to bez ohľadu na zavinenie. Nestačí teda, ak hlavný zodpovedný preukáže, že sa tranzit síce neuskutočnil riadne, ale zodpovedný za to je niekto iný.³⁸ Odhliadnuc od toho členské štáty nepreukázali, že takéto dôkazné prostriedky, ktoré by bolo potrebné takmer detektívne vyšetrovať, by boli hlavným zodpovedným často alebo pravidelne predkladané alebo čo len vyhľadávané.

55. Podľa môjho názoru teda výstupný úrad po uplynutí trojmesačnej lehoty stanovenej v článku 379 ods. 2 tretej vete vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu môže určiť hlavného zodpovedného ako pravdepodobného dlžníka colných dlhov. Uplynutím

37 — Pokiaľ sa tovar nepredloží colnému úradu určenia, pretože bol počas tranzitu „odňatý z colného dohľadu“, stane sa aj subjekt, ktorý tovar odňal spod dohľadu (napríklad zlodej), colným dlžníkom (článok 203 ods. 1 a ods. 3 colného kódexu). Z colného kódexu však nevyplýva, či hlavný zodpovedný prestáva byť colným dlžníkom alebo ručí len subsidiárne.

37 — Pozri body 49 a 53 vyššie.

trojmesačnej lehoty to určí len s konečnou platnosťou.

colnej hodnoty (napr. množstvo a druh tovaru) sú uvedené už pri vstupe na colné územie Spoločenstva v tranzitnom vyhlásení. Výstupný úrad teda v podstate môže vypočítať možnú sumu cla už na začiatku tranzitu.

56. Tvrdenie členských štátov o praktickom probléme v súvislosti s určením colného dlžníka je teda málo presvedčivé.

— O výpočte sumy cla

57. Výška colných dlhov pri nezrovnalostiach pri tranzite sa riadi podľa colného dlhu pri dovoze, ktorý by musel byť zaplatený, ak by sa tovar neprevádzal cez colné územie Spoločenstva v režime tranzitu, ale by bol podľa colného práva prepustený do voľného obehu.³⁹ Teda ide o výšku (zatiaľ nevymeraného) colného dlhu pri dovoze. Jeho výška sa vypočítava na základe colnej hodnoty tovaru uplatnením colnej sadzby Európskych spoločenstiev⁴⁰ v zmysle Spoločného colného sadzovníka.⁴¹ Údaje potrebné k uplatneniu sadzby a k zisteniu

58. Tvrdeniu nemeckej vlády, že tranzitné vyhlásenie T1 často nie je v praxi úplne vyplnené, neodporuje možnosť vypočítať výšku colného dlhu do uplynutia trojmesačnej lehoty. Preverenie úplnosti tranzitného vyhlásenia totiž je povinnosťou členských štátov, a teda vo svojej obhajobe sa nemôžu odvolávať na neúplnosť tranzitného vyhlásenia. Tomu neodporuje ani pripomienka nemeckej vlády, že pri tranzite nie je povinnosťou uviesť vo vyhlásení hodnotu tovaru.⁴² Tým je totiž len povedané, že výstupné úrady musia zistiť potrebnú hodnotu tovaru iným spôsobom, ak sa to ukáže nevyhnutné v dôsledku dodatočne vzniknutého cla. Nie je však jasné, prečo by sa k tomu (hoci pravdepodobne komplexne) malo z časového hľadiska pristúpiť až po uplynutí trojmesačnej lehoty.⁴³

39 — Článok 379 ods. 2 tretia veta vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu hovorí o „vymáhaní [i] vybratí [i] — neoficiálny preklad“ prístužných ciel“.

40 — Nariadenia Komisie, ktorými sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzovníku, ktoré pravidelne novelizujú prílohu.

41 — Článok 28 a nasl. colného kódexu.

42 — Príloha 37 I, oddiel B ods. 2 písm. c) vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

43 — Najmä keď zistenie sumy cla na základe hodnoty tovaru v tomto čase — napríklad pri odňatí tovaru spod colného dohľadu — už nie je možné.

59. Členské štáty ďalej uviedli — čo Komisia odmietla — že výpočet sumy cla pri vyhlásení o tovare má zmysel až vtedy, keď je to potrebné na výpočet výšky zábezpeky.⁴⁴ Zábezpeky by sa ale zväčša počítali ako paušálne zábezpeky alebo ako individuálne zábezpeky bez presného výpočtu potenciálneho colného dlhu pri dovoze.⁴⁵

60. Podľa môjho názoru nemôže záležať na tom, ako sa domnievajú členské štáty, či bola alebo nebola v konkrétnom prípade vypočítaná výška cla pri príležitosti výpočtu zábezpeky. Na druhej strane ale súčasne nemožno požadovať, aby výstupné úrady starostlivo vypočítavali sumu cla pri colnom dlhu pri dovoze v prípade každého uskutočneného tranzitu: Riadne uskutočnenie tranzitu by malo byť totiž pravidlom a tým by vo všeobecnosti dochádzalo k nepotrebnému administratívne zaťaženiu.

61. Podľa môjho názoru je pre možný časový okamih výpočtu výšky cla aj tu rozhodujúca úvaha, že — ako už bolo uvedené vyššie⁴⁶ — právna domnienka o vzniku colného dlhu hlavnému zodpovednému vzniká už oveľa

skôr, a to už pri nepredložení tovaru do konca stanovenej lehoty. Trojmesačná lehota je len poslednou z viacerých možností ako naposledy ešte preukázať riadne ukončenie tranzitu.

62. Na základe toho musí výstupný úrad najneskôr po ukončení úradných vyšetrovaní (jedenástmesačná lehota⁴⁷), t. j. už na začiatku trojmesačnej lehoty presne vypočítať výšku cla, na čo mu slúžia aj údaje uvedené v tranzitnom vyhlásení T1, ako správne uvádza Komisia.

63. Teda aj tvrdenie členských štátov o praktických problémoch pri výpočte výšky cla je podľa môjho názoru málo presvedčivé.

— O určení príslušnosti

64. Výstupný úrad môže počas obdobia od uplynutia lehoty na predloženie tovaru až do uplynutia jedenástich mesiacov od začatia

44 — Článok 94 colného kódexu a článok 359 a nasl. vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

45 — Článok 367 a nasl. a článok 373 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

46 — Pozri body 49 a 53 vyššie.

47 — Článok 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

tranzitu⁴⁸ prostredníctvom vlastného šetrenia zistiť, či je príslušný jeho vlastný členský štát alebo iný členský štát. V opačnom prípade článok 378 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu stanovuje — ako už Súdny dvor⁴⁹ rozhodol pri skoršom ustanovení — právnu domnienku príslušnosti členského štátu, v ktorom sa nachádza výstupný úrad.

65. Domnienku možno vyvrátiť len v prípade, ak sa preukáže príslušnosť iného členského štátu z dôvodu, že k priestupku alebo k nezrovnalosti došlo na inom mieste.⁵⁰ Hlavný zodpovedný môže na preukázanie týchto skutočností predložiť dôkazné prostriedky v trojmesačnej lehote. Väčším problémom však je, či je predloženie takýchto dôkazných prostriedkov tak časté, že ho možno považovať za prekážku včasného vydania rozhodnutia o sume colného dlhu, ktoré systém vyžaduje. Predloženie dôkazov „v poslednej minúte“ nie je totiž špecifickým problémom práva Spoločenstva upravujúceho režim tranzitu. Problematickejšou je skôr každá lehota na predloženie dôkazov na vyvrátenie právnej domnienky.

66. Zúčastnené štáty k tomu iba uviedli, že nemohli v čase konania získať údaje, ako často sa hlavní zodpovední počas trojmesačnej lehoty pokúšali predložiť dôkazné prostriedky o tom, že výstupný úrad nie je príslušný.⁵¹ Tvrdili, že na to by boli nevyhnutné v konkrétnych prípadoch rozsiahle kontroly. Predovšetkým v praxi najdôležitejšom prípade uvádzanej zmeny príslušnosti pri odňatí spod colného dohľadu v inom členskom štáte by musel byť dôkaz často získaný (ak nie výlučne) len prostredníctvom úradných dokladov, napríklad policajného protokolu. Komisia však v tejto súvislosti správne poukazuje na to, že ich kontrola by spravidla nemala spôsobovať žiadne väčšie problémy. Navyše článok 219 colného kódexu v prípade predloženia dôkazných prostriedkov akéhokoľvek druhu v krátkej lehote umožňuje predĺženie lehoty na vydanie rozhodnutia o sume colného dlhu až na 14 dní.

67. V predmetnom prípade teda nemožno len z možnosti, že dôkazy na vyvrátenie právnej domnienky o príslušnosti boli predložené v krátkej lehote usudzovať, že lehota pre členské štáty na vydanie rozhodnutia o sume colného dlhu vo vzťahu k Spoločenstvu je len procesnou lehotou.

48 — Článok 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

49 — Rozsudok z 21. októbra 1999, *Lensing & Brockhausen*, C-233/98, Zb. s. I-7349, bod 33.

50 — Príslušnosť vyplýva aj z článku 215 ods. 3 colného kódexu.

51 — Nemecká vláda to pripúšťa v 20 % až 30 % všetkých prípadov, holandská vláda len v 1 % všetkých prípadov.

68. Výstupný úrad je teda podľa môjho názoru schopný zistiť aj príslušnosť najneskôr do uplynutia trojmesačnej lehoty uvedenej v článku 379 ods. 2 tretej vete vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu.

69. V dôsledku toho je aj tvrdenie členských štátov týkajúce sa praktických problémov pri príslušnosti málo presvedčivé.

— O zbytočnom zaťažení hlavného zodpovedného v prípade neskoršieho riadneho uskutočnenia tranzitu

70. Holandská vláda uviedla, že povinnosť vydať rozhodnutie o sume colného dlhu s vymeraným colným dlhom hlavnému zodpovednému ihneď po uplynutí trojmesačnej lehoty by bola pre hlavného zodpovedného neprimeranou záťažou, ak by sa napríklad ukázalo následným zaslaním dielu č. 5 vyhlásenia T1, že tranzit bol síce celkovo ukončený oneskorene, ale inak riadnym spôsobom. Napokon vo väčšine prípadov hlavný zodpovedný nezodpovedá za nezrovnalosti pri tranzite.

71. S týmto názorom si dovoľím nesúhlasiť, pretože, ako uviedla Komisia a členské štáty proti tomu nenamietali, v týchto prípadoch sa uplatní systém vrátenia neoprávnene vymeraného colného dlhu:

Ak sa totiž po zaplatení colného dlhu preukáže, že tranzit sa uskutočnil včas a riadne alebo bol síce ukončený oneskorene po uplynutí všetkých lehôt, ale inak riadnym spôsobom, prichádza do úvahy vrátenie colného dlhu, pretože právna domnienka vzniku colného dlhu hlavnému zodpovednému⁵² tým bola definitívne vyvrátená.

V tomto prípade sa totiž podľa článku 204 ods. 1 colného kódexu v spojení s článkom 859 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu predpokladá, že nedodržanie podmienok „nemá podstatný [skutočný– *neoficiálny preklad*] vplyv na správne vykonávanie... daného colného režimu“.⁵³ Tým je dodatočne preukázané, že nesplnenie colno-právnej povinnosti (nedodržanie lehoty na predloženie tovaru) nevedlo k vzniku colného dlhu. V tomto prípade prichádza do úvahy vrátenie colného dlhu hlavného zodpovedného na základe článku 236 ods. 1 colného kódexu.

52 — Pozri bod 49 vyššie.

53 — Článok 859 vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu sa uplatňuje až od 1. januára 1994. Podľa právneho názoru Komisie na ústnom pojednávaní, s ktorým členské štáty nesúhlasia, existoval nárok na vrátenie už v spornom období na základe ustanovení, ktoré platili pred nadobudnutím účinnosti článku 204 ods. 1 colného kódexu.

72. Hlavný zodpovedný nie je teda neprimerane zaťažený bezodkladným vydaním rozhodnutia o sume colného dlhu po uplynutí trojmesačnej lehoty, pretože má ešte stále možnosť predložiť dôkazy, že tovar bol riadne predložený colnému úradu určenia, a tak dosiahnuť vrátenie už zaplatených colných dlhov.

73. Z toho vyplýva, že aj tvrdenie členských štátov o neprimeranom zaťažení hlavného zodpovedného je málo presvedčivé.

V — O porušení článku 11 nariadenia č. 1552/89

A — Podstata argumentácie účastníkov konania

74. Nemecká vláda sa domnieva, že druhý návrh žaloby podanej proti nej (C-104/02) je neprípustný, pretože členskému štátu nemožno v konaní o nesplnení povinnosti podľa článku 228 ES uložiť povinnosť niečo konať.

75. Komisia tvrdí, že oneskorené vyberanie colných dlhov, o ktoré ide vo veci samej, má automaticky za následok aj oneskorené poskytnutie vlastných zdrojov Spoločenstva, pretože príslušné nároky boli zistené a pripísané na účet oneskorene, čím došlo k porušeniu článku 2 a článku 9 a nasl. nariadenia č. 1552/89. V prípade omeškaní vzniká podľa článku 11 nariadenia č. 1552/89 povinnosť zaplatiť úroky z omeškania. Odmietnutie zaplatiť tieto úroky z omeškania je teda porušením uvedeného ustanovenia.

76. Holandská, nemecká a belgická vláda sa domnievajú, že nedošlo k porušeniu článku 2 a článkov 9 až 11 nariadenia č. 1552/89, lebo ak nedošlo k oneskorenému vyberaniu colných dlhov, nedošlo ani k oneskoreným pripísaniam príslušných vlastných zdrojov na účet.

77. Nemecká vláda vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že článok 11 nariadenia č. 1552/89 je neplatný a pri odôvodnení poukázala na svoju predchádzajúcu argumentáciu v inej veci proti Nemecku predjednáwanej Súdnyim dvorom.⁵⁴

⁵⁴ — Vec Komisia/Nemecko, C-105/02.

B — *Analýza*

80. Z toho vyplýva, že druhý žalobný návrh Komisie vo veci C-104/02 smerujúci k tomu, aby bola Nemecku uložená povinnosť zaplatiť zodpovedajúce úroky za oneskorené pripísanie na účet treba zamietnuť ako neprípustný.

1. O otázke neprípustnosti druhého žalobného návrhu vo veci C-104/02

81. Nie je teda nutné bližšie sa zaoberať neplatnosťou článku 11 nariadenia č. 1552/89.⁵⁵

78. Žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článkov 226 ES a 228 ES je určovacou žalobou. Táto koncepcia vyplýva zo znenia článku 228 ES, podľa ktorého, ak Súdny dvor zistí, že členský štát si nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva zo Zmluvy, je tento štát povinný urobiť potrebné opatrenia. Toto ustanovenie by nebolo potrebné, ak by mal Súdny dvor právomoc uložiť členskému štátu povinnosť odstrániť protiprávny stav.

2. O dôvodnosti žaloby vo veci C-460/01

79. Nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z dôvodu oneskoreného poskytnutia vlastných zdrojov teda nemožno ako taký uplatňovať v konaní o nesplnení povinnosti. V tomto konaní je možný iba návrh na určenie nesplnenia povinnosti vyplývajúceho z odmietnutia zaplatiť úroky z omeškania podľa článku 11 nariadenia č. 1552/89.

82. Oneskorené oznámenie sumy cla (vydanie rozhodnutia o sume colného dlhu), ktoré je v rozpore s článkom 218 ods. 3 colného

55 — Napokon tento dôvod obhajoby by aj tak musel byť zamietnutý ako oneskorene podaný podľa článku 42 ods. 2 prvej vety Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, pretože nemecká vláda neuviedla žiadne dôvody, obmedzila sa iba na odkaz na vyjadrenie v inej veci, ktoré bolo Súdnemu dvoru doručené po uplynutí lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe v predmetnej veci.

kódexu, je súčasne oneskoreným zistením nároku podľa článku 2 nariadenia č. 1552/89. Tým došlo automaticky aj k oneskoreným pripísaniam vlastných zdrojov na účty Komisie vedené u členských štátov a k porušeniu článku 9 a nasl. nariadenia č. 1552/89.

83. V dôsledku uvedených omeškaní vznikol podľa článku 11 nariadenia č. 1552/89 nárok na úroky z omeškania, ktorý Holandské kráľovstvo ani čo do rozsahu, ani čo do výšky nepoprelo. Odmietnutie Holandska zaplatiť tieto úroky je teda porušením uvedeného ustanovenia.

VI — Návrh

84. Na základe uvedeného navrhujem, aby Súdny dvor vo veci C-460/01:

1. určil, že Holandské kráľovstvo,

si tým, že medzi 1. januárom 1991 a 31. decembrom 1995,

— nevydávalo rozhodnutie o sume colného dlhu a nezapisovalo do účtovnej evidencie ostatné poplatky najneskôr do troch dní po uplynutí trojmesačnej lehoty alebo k neskoršiemu dátumu vyplývajúcemu z nariadenia Rady (EHS,

Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny, v prípade keď hlavný zodpovedný pri operácii vonkajšieho tranzitu Spoločenstva v lehote troch mesiacov od doručenia oznámenia výstupného úradu, že zásielka nebola včas predložená úradu určenia, neposkytol dôkaz o zákonnosti tranzitnej operácie, čo viedlo k oneskorenému poskytnutiu vlastných zdrojov Spoločenstva,

— a odmietlo zaplatiť úroky z omeškania,

nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 11a ods. 2 druhého pododseku druhej vety nariadenia Komisie (EHS) č. 1062/87 z 27. marca 1987 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zjednodušenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*], z článku 49 ods. 2 tretej vety nariadenia Komisie (EHS) č. 1214/92 z 21. apríla 1992 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zmiernenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] a z článku 379 ods. 2 tretej vety nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, ako aj z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev [*neoficiálny preklad*];

2. zaviazal Holandské kráľovstvo na náhradu trov konania.

Vo veci C-104/02 navrhujem,

1. určiť, že Spolková republika Nemecko si tým, že v rokoch 1993 a 1994,

- nevydávala rozhodnutie o sume colného dlhu a nezapisovala do účtovnej evidencie ostatné poplatky najneskôr do troch dní po uplynutí trojmesačnej lehoty alebo k neskoršiemu dátumu vyplývajúcemu z nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny, v prípade, keď hlavný zodpovedný pri operácii vonkajšieho tranzitu Spoločenstva v lehote troch mesiacov od doručenia oznámenia výstupného úradu, že zásielka nebola včas predložená úradu určenia, neposkytol dôkaz o zákonnosti tranzitnej operácie, čo viedlo k oneskorenému poskytnutiu vlastných zdrojov Spoločenstva,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 11a ods. 2 druhého pododseku druhej vety nariadenia Komisie (EHS) č. 1062/87 z 27. marca 1987 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zjednodušenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*], z článku 49 nariadenia Komisie (EHS) č. 1214/92 z 21. apríla 1992 o vykonávacích ustanoveniach a opatreniach na zmiernenie tranzitného režimu Spoločenstva [*neoficiálny preklad*], prípadne z článku 379 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, v spojení s článkom 2 ods. 1 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev [*neoficiálny preklad*];

2. druhý žalobný dôvod zamietnuť ako neprípustný;

3. zaviazať Spolkovú republiku Nemecko na náhradu trov konania.